

CARİ AÇIĞI DÜŞÜRMEK İÇİN KÜMELENELİM

Türkiye'nin kimyasal ürün ihracatı 7 yılda iki kat artarak 6 milyar dolara çıktı. Kimya sektörünün oyuncularını Türkiye'nin cari açığına çare bulmak için kümelenme teklifinde bulundular.

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) kimya sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan 'Kimyasallar ve Kimyasal Ürünleri İmalatı Sanayi Sektör Raporu' açıklandı. Buna göre kimya sanayinin alt sektörlerinden kimyasallar ve kimyasal ürünler imalatı sanayi ihracatı 2007-2013 döneminde iki kat artarak 6 milyar dolar oldu. İhracat birim değeri yüzde 66 artan sektör, imalat sanayi ortalama değer artışını 8 puan geçti. Sektörün yine 2013 yılında ithalatı 25 milyar dolar, toplam Türkiye ithalatındaki payı da yaklaşık yüzde 10 olarak gerçekleşti.

17 milyar dolar az açık verirdik

Raporun açıklanmasının ardından düzenlenen panelde konuşan İSO 17. Grup Temel Kimya Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Haluk Erceber, tüm sanayi dallarına ham-

madde ve ara madde sağlaması nedeniyle olmazsa olmaz bir özelliğe sahip olan kimya sanayinin, Türkiye'nin dış ticaret açığında ikinci büyük paya sahip olduğunu söyledi. Sektörün dış ticaret açığına katkısının şu anda 29 milyar dolara çıktığına dikkat çeken Erceber, "Çünkü Türkiye kimya sektöründe ithalatı ardına kadar açtı. Bu açığın gelecekte 80-90 milyar dolarlara çıkmasından endişe ediyoruz. Bu durumun panzehiri kümelenmedir ancak Türkiye'de kimya alanında kümelenme yok. Ekonomisi güçlü ülkelerden ve bu alanda yılda 200 milyar doların üzerinde ihracat yapan Almanya'da 50'den fazla kümelenme var. Türkiye'nin pazar odaklı kümelenme kurması gerektiği ortada. Uygulamaya geçmek ve katkılarını görmek lazım. Kümelenme olsaydı sektörün cari açığa katkısı 29 milyar dolardan 12 milyar dolara düşerdi" dedi.

KİMYACI 'KÜME' İSTEDİ

İstanbul Sanayi Odası'nin (İSO) hazırladığı "Kimyasallar ve Kimyasal Ürünler İmalatı Sanayi Sektör Raporu"na göre Türkiye'nin kimyasal ürün ihracatı 2007-2013 döneminde iki kat artarak 6 milyar dolara çıktı.

İSO Temel Kimya Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Haluk Erceber, "Kimya sanayimiz 29 milyar dolarla Türkiye'nin dış ticaret açığında ikinci büyük paya sahip. Bu açığın gelecekte 80-90 milyar dolarlara çıkmasından endişe ediyoruz. Bunun panzehiri kimyada kümelenme modelidir" dedi.

İSO TEMEL KİMYA SANAYİ MESLEK KOMİTESİ BAŞKANI ERCEBER:

Kimya sanayicisi cari açığı düşürmek için kümelenme istedi

İSO'nun, kimya sanayisi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla oluşturulan "Kimyasallar ve Kimyasal Ürünleri İmalatı Sanayi Sektör Raporu" açıklandı. Rapora ilişkin toplantıda, moderatörlüğünü **İSO** Danışmanı Can Fuat Gürlesel'in yaptığı bir panel düzenlendi. Panelde konuşan **İstanbul Sanayi Odası** 17. Grup Temel Kimya Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Haluk Erceber, kimya sanayisinin, Türkiye'nin dış ticaret açığında ikinci büyük paya sahip olduğunu ifade etti.

Sektörün dış ticaret açığına katkısının şu anda 29 milyar dolara

çıktığına dikkati çeken Erceber, "Çünkü Türkiye kimya sektöründe ithalatı ardına kadar açtı. Bu açığın gelecekte 80-90 milyar dolarlara çıkmasından endişe ediyoruz. Bu durumun panzehiri kümelenmedir. Ancak Türkiye'de kimya alanında kümelenme yok. Pazar odaklı kümelenme kurulmalı. Kümelenme olsaydı sektörün cari açığa katkısı 29 milyardan 12 milyar dolara düşerdi" diye konuştu.

İSO 18. Grup Boya, Vernik, Reçine ve Çeşitli Kimya Sanayi Meslek Komitesi Üyesi Adil Pelister, "Yatırımlarda KKDF kalkmalı ve teşvikler verilmeli" dedi.

◆ Oda tarafından hazırlanan 'Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu'nda hayvancılık yatırımları için destek istendi

İSO: Deri ihracatında hedef 10 milyar \$

ANKARA TİCARET
İstanbul Sana-
yi Odası'nın (İSO) deri
sanayi meslek komiteleri
ve sivil toplum kuruluşları
katkılarıyla oluşturulan
"Deri ve Deri Ürünleri
İmalatı Sektör Raporu"
açıktı. Buna göre
Türkiye'nin 2005-2013
döneminde deri ve deri
ürünleri imalatı sanayi
üretimi yüzde 16,7 arttı.

Sektörün ihracatı yak-
laşık iki kat artarak 1,90
milyar dolara, katma
değeri de iki kat artışla
1,63 milyar TL'ye yüksel-
di. Sektörün Türkiye'nin
toplam ihracatı içindeki
payı 2013 yılında yüzde
1,25 oldu.

Türkiye deri sanayi-
nin 2023 yılında 10 mil-
yar dolar ihracat hedef-
lediği belirtilen raporda,

sektörün küresel rekabet
gücünün artırılması için
uygulanacak 19 strate-
ji arasında; deriye et ve
süt kadar önem verilerek
hayvancılığın desteklen-
mesi, ham, yarı işlenmiş
ve işlenmiş kürk postu
ithalatında yüzde 20
ÖTV'nin kaldırılması,
işgücü kamu yüklerinin
ve enerji maliyetlerinin
azaltılması, Rusya'ya
ihracatta referans fiyat-
larının düşürülmesi ve
kayıtlı denetimlerin artırılması
artırılması gibi maddeler
yer aldı.

**İLERİ ARAŞTIRMALARA
VE YENİ POLİTİKALARA
İŞK TUTULACAK**

İSO Deri ve Deri
Ürünleri İmalatı Sektör
Raporu, sektör temsilci-
lerinin de katıldığı toplu
ile açıklandı. Açılış
konuşmasını yapan İSO
Yönetim Kurulu Üyesi
Sultan Tepe, raporun deri
imalatı sanayi sektörünün
rekabet gücünü artırma-
sına ve kurumsal işbir-
liklerinin pekiştirilme-
sine katkıda bulunmak
amacıyla hazırlandığını

Türkiye deri sanayinin 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat hedeflediği belirtilen raporda, sektörün küresel rekabet gücünün artırılması için uygulanacak 19 strateji arasında; deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması, Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının düşürülmesi ve kayıtlı denetimlerin artırılması gibi maddeler yer aldı.

söyledi. **Sultan Tepe**, "Bu rapor, gelecekte yürütülecek daha ileri araştırmalara ve geliştirilecek yeni politikalara ışık tutacak" diye konuştu.

"Türkiye'de hayvan sayısı giderek azalıyor. Raporun açıklanmasının ardından düzenle-

nen ve moderatörünü İSO Danışmanı Can Fuat Gürleşel'in yaptığı panelde, deri sektörünün küresel rekabet gücünün artırılması için deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması gerektiğine dikkat çekildi.

Panelde konuşan İSO 12. Grup Deri ve Deri Mamülleri Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Gürkan Kopuz, deri sektörünün hammaddesinin canlı varlık olduğuna ve hayvan sayısının giderek azaldığına dikkat çekerek "Maliyet sorunları ya da et varlığı azalması gibi nedenlerle maalesef dışı hayvanlar daha üremesini yapmadan kesiliyor. Üreme olmadan çoğalma olmaz. Kamudan bu noktada denetim talep ediyoruz. Bizler eti için kesilen hayvanların ham derisini alıp, ayakkabı ve saracıya da bir değer haline getiriyoruz" dedi.

H&M VE ZARA GİBİ MARKALAR AYAKKABI ALIMINI ARTIRDI
İSO 44. Grup Ayakkabı ve Yan Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Hüseyin Çetin, ayakkabı sektörünün 2023 yılında 2,5 milyar dolar ihracat hedefi olduğunu ve sektörden yüzde 55 pay aldığını vurgulayarak "Altı sektörden ayakkabı grubunun Rusya, Ukrayna ve Irak'ta yaşa-

ğını söyleyerek, "Uzak Doğu'da özellikle Çin gibi ülkelerde düzenlenen fuarlar sayesinde yarı mamul ürün ihracatında büyük bir sıçrama yaptık. Derideki en büyük Pazar Rusya'ya ihracatta düşüş oldu ancak ikinci sırada İtalya'ya yüzde 10 artış kaydedtik" dedi.

ETE GÖSTERİLEN DEĞER DERİYE GÖSTERİLMİYOR

Türkiye Deri Sana-
yicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Matraş, deri sektörü-
nün hammaddesi olan
hayvancılığın önemine
değinerek "Türkiye'nin
100 milyon tonu aşkın
et tüketimi var ancak ete
gösterilen özen deriye
gösterilmiyor. Türkiye'de
kürmüz et yeniyorsa,
dericilik sektörü kendine
öz kaynaklardan hammad-
de bulabilir. Türkiye'de
100 hayvanın yüzde 30'u
çok kaliteli niteliği taşıyor.
Deri sanayinde ülke
genelinde 14 OSB var ve
20 ilde deri sanayi yapı-
lıyor. Ama bizim mez-
banımız olmayan İller var.
Diğer ülkeler deri sanayi
rekabetinde Türkiye'yi
geçmeye başladı. Örne-

KÜRKTEEN GİYİM EŞYASI VE SARACIYE ÜRETİMİ GERİLEDİ

Rapora göre deri sanayinde kişi başı üretim ile ölçülen verimlilik 2005-2013 döneminde yüzde 7,9 geriledi. Ayakkabı imalatı yüzde 32,9 ve derinin tabaklanması üretimi yüzde 2,3 artarken, giyim eşyası üretimi yüzde 21,3 geriledi. Bu gerilemede özellikle kürkten giyim eşyası ve saracıye üretimi etkili oldu. Deri ve deri ürünleri imalatı sanayi temel ekonomik göstergelerinde, 2012 yılı itibarıyla bazı rakamlar şu şekilde gerçekleşti: Çalışan sayısı 71 bin 76 kişi, üretim değeri 8,56 milyar TL, üretimdeki payı yüzde 1,15, istihdam içindeki payı yüzde 2,2, katma değer içindeki payı 1,22 oldu. Rapora göre, deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde üretim değeri ve katma değeri de yüksek paya yüzde 50'ye varan oranla ayakkabı alt sektörü aldı. Raporda marka tescillerinin 2000 yılında 716 adet iken 2013'te 1.919'a çıkması, sektörde daha özgün

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK İHRACAT PAZARI RUSYA

Rapora göre, dünya deri ihracatı içindeki payı 2013 yılı itibarıyla yüzde 0,79 olan Türkiye, ihracat sıralamasında ise 10. büyük ülke oldu. Alt sektörler bazında dünya ihracatı içinde en yüksek paya sahip grup, yüzde 7,7 ile kürk giyim eşyası oldu. Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı 508 milyon dolar ile Rusya oldu. Türkiye'nin diğer büyük ihracatçı pazarları 131 milyon dolar ile İtalya ve 114 milyon dolar ile Almanya oldu. Dünya deri ihracatının lider ülkesi Çin olurken, İtalya, Hong Kong, Fransa ve Almanya da diğer büyük ihracatçı ülkelerden oldu. Deri ihracatının lider ülkesi ise 30 milyar dolar ile açık ara ABD oldu.

DERİDE 19 STRATEJİK HEDEF BELİRLENDİ

- Raporda Türkiye deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde belirlenen 19 stratejik hedef şu şekilde:
- Hayvancılığın desteklenmesi, deriye et ve süt kadar önem verilmesi,
  - Ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında ve üretiminde yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, yüzde 18 KDV'nin yüzde 8'e indirilmesi,
  - KOD'un vadeli ithalatta yüzde 7'e indirilmesi, yurtiçinde olmayan malların ithalatta kaldırılması,
  - Akseuar yan sanayinin geliştirilmesi,
  - Firmaların işgücü kamu yüklerinin azaltılması, indirilmiş enerji fiyatı uygulanması,
  - Teşviklerde 6. Bölgede uygulanan desteklerin deri OSB'lerinde de aynen uygulanması,
  - Çevre yatırım ve harcamalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi ile desteklenmesi,
  - OSB dışındaki doğal kımelenmelerin sıhah OSB niteliğinde statüye kavuşturulması
  - Tarquality ve Marka Destek Programı'na deri sektörünün katılımının artırılması,
  - 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat yapılması,
  - Özel faturalı ihracatın resmi ihracata dahil edilmesi, üretici-ihracatçıya ÖTV iadesi yapılması,
  - Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının ve geçiş maliyetlerinin düşürülmesi,
  - DİR kapsamında izin verilen döviz kullanım oranının yüzde 75'e yükseltilmesi,
  - Doğal deri ile suni deri ayırımı ilişkin tüketici bilincinin artırılması,
  - Nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve zanaatkarlığın korunması,
  - Çalışma hayatına ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve ilave yüklerin azaltılması,
  - Saracıyede alısta yüzde 18, satışta yüzde 8 KDV'den kaynaklı sorunların giderilmesi
  - İthalatta ürün kalitesi denetimlerinin etkinleştirilmesi, indirimlerin düzenlenmesi,
  - Kayıtlı denetimlerin artırılması ve fikri mülkiyet haklarının etkinleştirilmesi.

'DERİYE ET VE SÜT kadar önem verilmeli'

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"nda, Türkiye deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde belirlenen stratejik hedeflerde hayvancılık desteklenirken, deriye et ve süt kadar önem verilmesi istendi

Raporda sektörün küresel rekabet gücünün artırılması için; deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması ve OSB'lerde 6. Bölge teşviklerinin uygulanması gibi stratejiler yer aldı.

Raporun açıklanmasının ardından düzenlenen ve moderatörlüğünü **İSO** Danışmanı Can Fuat Gürlesel'in yaptığı panelde, deri sektörünün küresel rekabet gücünün artırılması için deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması gerektiğine dikkat çekildi.

Panelde konuşan **İSO** 12. Grup Deri ve Deri Mamülleri Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Gürkan Kopuz, deri sektörünün hammaddesinin canlı varlık olduğuna ve hayvan sayısının giderek azaldığına dikkat çekerek, "Maliyet sorunları ya da varlığının azalması gibi nedenlerle maalesef dişi hayvanlar daha üremesini yapmadan kesiliyor. Üreme olmadan çoğalma olmaz. Kamudan bu noktada denetim talep ediyoruz. Bizler eti için kesilen hayvanların ham derisini alıp, ayakkabı ve saracıyede bir değer haline getiriyoruz" dedi.

Türkiye Deri Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Matraş, deri sektörünün hammaddesi olan hayvancılığın önemine değinerek, "Türkiye'nin 100 milyon tonu aşkın et tüketimi var ancak ete gösterilen özen deriye gösterilmiyor" dedi ve ekledi:

"Türkiye'de kırmızı et yeniyorsa, dericilik sektörü kendine öz kaynaktan hammadde bulabilir. Türkiye'de 100 hayvanın yüzde 30'u çok kaliteli niteliği taşıyor. Deri sanayinde ülke genelinde 14 OSB var ve 20 ilde deri sanayi yapılıyor. Ama bizim mezbamuz olmayan iller var. Diğer ülkeler deri sanayi rekabetinde Türkiye'yi geçmeye başladı. Örneğin Hindistan, ham deri ihracatını yasakladı, sadece çanta, ayakkabı yani katma değer ihraç ediyor. Ama biz katma değer olmadan birkaç

kuruşla deri hammaddesini dışarı gönderiyoruz."

Raporda Türkiye deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde belirlenen 19 stratejik hedef şu şekilde:

- Hayvancılığın desteklenmesi, deriye et ve süt kadar önem verilmesi,
- Ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında ve üretiminde yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, yüzde 18 KDV'nin yüzde 8'e indirilmesi,
- KKDF'nin vadeli ithalatta yüzde 1'e indirilmesi, yurtiçinde olmayan malların ithalatında kaldırılması,
- Aksesuar yan sanayinin geliştirilmesi,
- Firmaların işgücü kamu yüklerinin azaltılması, indirilmiş enerji fiyatı uygulanması,

- Teşviklerde 6. Bölgede uygulanan desteklerin deri OSB'lerinde de aynen uygulanması,
- Çevre yatırım ve harcamalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi ile desteklenmesi,
- OSB dışındaki doğal kümelenmelerin ıslah OSB niteliğinde statüye kavuşturulması
- Turquality ve Marka Destek Programı'na deri sektörünün katılımının artırılması,
- 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat yapılması,
- Özel faturalı ihracatın resmi ihracata dahil edilmesi, üretici-ihracatçıya ÖTV iadesi yapılması,
- Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının ve geçiş maliyetlerinin

- düşürülmesi,
- DİR kapsamında izin verilen döviz kullanım oranının yüzde 75'e yükseltilmesi,
- Doğal deri ile suni deri ayrımına ilişkin tüketici bilincinin artırılması,
- Nitelikli insan kaynakları yetiştirilmesi ve zanaatkarlığın korunması,
- Çalışma hayatına ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve ilave yüklerin azaltılması,
- Saracıyede alışta yüzde 18, satışta yüzde 8 KDV'den kaynaklı sorunların giderilmesi
- İthalatta ürün kalitesi denetimlerinin etkinleştirilmesi, indirimlerin düzenlenmesi,
- Kayıt dışı denetimlerin artırılması ve fikri mülkiyet haklarının etkinleştirilmesi.

Kimyacilar dış açığın artmasından endişeli

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO)

kimya sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan "Kimyasallar ve Kimyasal Ürünleri İmalatı Sanayi Sektör Raporu" açıklandı. Raporun açıklandığı toplantıda konuşan, İSO Yönetim Kurulu Üyesi **Nahit Kemalbay**, "Tüm sanayi dallarına ara ve hammadde sağlayan kimya sektörünün rekabetçi yapıya kavuşturulması ve ithalatta bağımlılığın azaltması için gerek Ar-Ge gerekse üretim maliyetleri açısından desteklenmesi önem taşımaktadır" dedi.

Raporun açıklanmasının ardından düzenlenen panelde konuşan İSO 17. Grup Temel Kimya Sanayi Meslek Komitesi Başkanı Haluk Erceber, sektörün dış ticaret açığına katkısının şu anda 29 milyar dolara çıktığına dikkat çekerek, "Çünkü Türkiye kimya sektöründe ithalatı ardına kadar açtı. Bu açığın gelecekte 80-90 milyar dolara çıkmasından endişe ediyoruz. Bu durumun panzehiri kümelenmedir ancak Türkiye'de kimya alanında kümelenme yok" dedi.

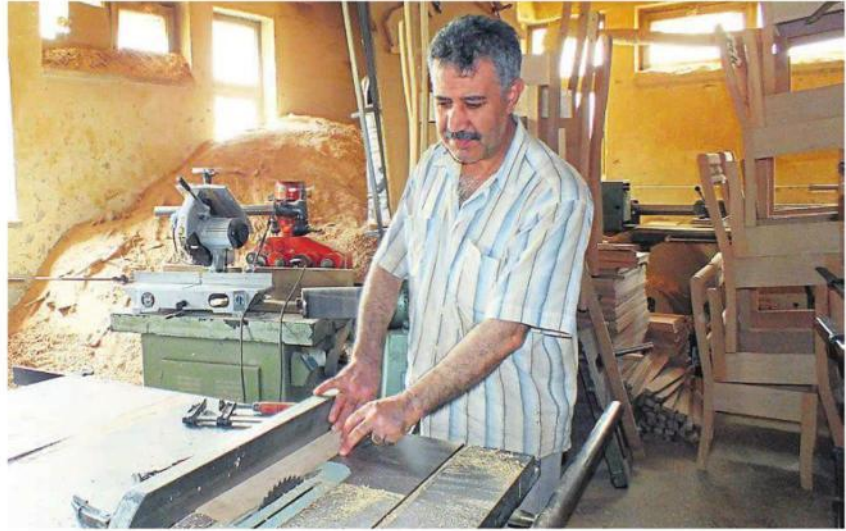

Mobilya ihracatı ÜÇ KART ARTTI

İSO Mobilya İmalatı Sektör Raporu'na göre, mobilya sektörünün 2005 yılında 715 milyon dolar olan ihracatı 2013 yılında 3 kat artarak 2,2 milyar dolara çıktı. **İstanbul Sanayi Odası** (İS)O Mobilya İmalatı Sektör Raporu, sektör temsilcilerinin de katıldığı toplantı ile açıklandı. Rapora göre, mobilya sektörünün 2005 yılında 715 milyon dolar olan ihracatı 2013 yılında 3 kat artarak, 2,2 milyar dolara çıktı, toplam ihracat içindeki payı ise yüzde 1,47'ye yükseldi. Aynı dönemde net döviz fazlası 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşti. Sektörün 2012 yılı itibariyle üretim değeri 16 milyar TL, katma değeri 3,5 milyar TL oldu. Sektör, kentleşme, orta sınıfın büyümesine paralel gelir düzeyinde ve küçük/orta ölçekli ofis sayısındaki artış yaşanması gibi nedenlerden dolayı iç pazarda da hızla büyüdü.

EN ÖNEMLİ PAZARA IRAK

Raporda, Türkiye mobilya imalatının küresel rekabet gücünün artırılması ve dışa bağımlılığın azaltılması için uygulanacak stratejiler arasında, yerli hammadde olanaklarının geliştirilmesi, haksız rekabetin ve kayıt dışının önlenmesi, finansman ve sermaye

olanaklarının artırılması ve organize sanayi bölgelerinde toplulaşma gerektiği vurgulandı. **İSO** Mobilya İmalatı Sektör Raporu'na göre sektörün 2012 yılı itibariyle girişimci sayısı 39 bin, ücretli çalışan sayısı 159 bin 246 olarak gerçekleşti. Bununla birlikte sektörde kapasite kullanım oranı, yıllar itibariyle sanayi ortalamasının altında kalarak 2013'te yüzde 71,4

oldu. Mobilya sektörünün dünya ihracatındaki payı yüzde 1,3'e çıkarken, Türkiye de ülkeler sıralamasında 15. basamakta yer aldı. Sektörün en önemli ihracat pazarı yüzde 20'lik pay ile Irak oldu. Türkiye'nin önemli pazarları, AB'nin ardından Azerbaycan, İran, Gürcistan ve Rusya ve Türkmenistan olarak sıralandı. ABD ise ilk 15 pazar içine girdi.

İHRACATÇI PARİTE KISKACINDA

İHRACATA DAYALI BÜYÜME STRATEJİSİNDEN GERİ ADIM ATMAK İSTEMEYEN TÜRKİYE, DÖVİZ KURU VE PARİTENİN OLUMSUZ ETKİLERİNİ BERTARAF ETMEYE ÇALIŞIRKEN, PETROL FİYATLARINDAKİ DÜŞÜŞ KOZUNU MAKSİMUM VERİMLE KULLANMAYI PLANLIYOR. HAMMADDEYİ DOLARLA ALIP, NİHAİ ÜRÜNÜ EURO İLE SATAN İHRACATÇININ GÖZÜ İSE PARİTE ENDEKSİNE KİLİTLENMİŞ DURUMDA.

ERDAL BAHCIVAN
İstanbul Sanayi Odası Başkanı

Risklerle baş etme noktasında daha tecrübeliyiz

Türkiye ve dünyanın önümüzdeki birkaç sene doların etkisinde kalacağını düşünüyorum. Döviz açısından en önemli nokta, Türkiye'nin finansal istikrarı bozmayacağı bir düzlemde ilerlemesi. Türkiye'nin sanayicisi artık kuru yönetme, farklı enstrümanlar kullanarak bir maliyet veya rekabet avantajı oluşturma noktasında eskisine göre daha tecrübeli konumda. Bu bağlamda, ABD'nin faiz artırımına gitmesi de beklenmedik bir gelişme değil. 2015 yılında da 2014'teki gibi aynı dengeler üzerinde bir büyüme gerçekleşeceğini düşünüyorum. Belki faizlerin ve enflasyonun biraz da olsa düşmesinden dolayı iç piyasa ve iç tüketim biraz daha canlanabilir. Öte yandan, Türk ekonomisi için son derece olumlu bir gelişme olan petrol fiyatlarındaki düşüş de, enflasyonla mücadelede son derece önemli bir fırsat veriyor. Bu konular bir avantajı çevrilip ekonomimizin rotası ona göre ayarlanırsa enflasyonda hedeflenen oranlar yakalanabilir. Faizlerle ilgili olarak o kadar kötümser değilim. 2015 yılında dünyada faizlerin Türkiye'ye para girişini engelleyecek kadar aşırı yükseleceğini ve para piyasasının aşırı daralacağını düşünmüyorum. Yine de tedbiri elden bırakmamalı ve Türk sanayisiyle ekonomi yönetimi olumsuz senaryoya kendini hazırlamalı. Türkiye'nin pozitif ayrışması petrol fiyatlarının düşmesiyle paralel gidecek. Burada ki en önemli nokta petrol fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak cari açığı kapatma olacak. 2015 yılında ne yapıp edip ekonomi gündemini geri plana atmamalıyız. En önemli ihracat pazarımız olan AB'de hala daha tam anlamıyla bir rahatlamının olmaması ve dünyadaki belirsizlikler şu anda Türk ekonomisinin en büyük riski. Gelişmekte olan ülkelere kıyasla, Türkiye'nin daha şanslı konumda olduğunu düşünüyorum.

NURETTİN ÖZDEBİR
Ankara Sanayi Odası Başkanı

Merkez Bankası faiz indiriminde yavaş davranıyor

Bölgemizde ve dünyada bizi doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyecek gelişmeler yaşanıyor. Euro'nun hızlı değer kaybı ve Dolar-Euro paritesindeki gelişmeler bizi olumsuz etkiliyor. Paritedeki 1 puanlık düşüş, yıllık ihracatı 550, ithalatı ise 650 milyon dolar düşürüyor. Parite, 1,39'dan 1,12'ye geriledi. Pariteden 11 milyar dolar kaybımız olacağını öngörüyoruz. Öte yandan, petrol fiyatlarındaki düşüş de ihrac ettiğimiz petrokimya ürünlerinin fiyatlarını düşürmekte. Petrol fiyatındaki düşüş, ihracatımızı 10 milyar dolar seviyesinde geriletecek. Rusya'ya mal ihracatımızın 2,3 milyar düşeceği tahmin ediliyor. Bütün bunlar 2015'te ihracata dayalı bir büyüme gerçekleştiremeyeceğimizi gösteriyor. Petrol fiyatının düşmesi ihracatımızı olumsuz etkilese de cari açık ve enflasyonu düşürmesi ise sevindirici. Diğer yandan, Avrupa Merkez Bankası'nın aylık 60 milyar Euro genişleme kararı, küresel likidite bolluğunun bir süre daha devam edeceğini gösteriyor. Enflasyondaki düşüş, faizleri de olumlu etkiliyor. İki yıllık tahvil faizleri yüzde 7'nin altına düştü. Buna rağmen Merkez Bankası faiz indiriminde yavaş davranıyor. Maalesef, politika faizinde yarım puanlık indirimin hiçbir etkisi olmadı çünkü Merkez Bankası piyasa hâlâ yüzde 10'dan fonlamakta, bu da kredi faizlerinin düşmesini engelliyor. Genel anlamda, döviz kurları ve paritede yaşanan sıkıntıların altından kalkmanın mümkün olduğunu düşünüyorum ancak bunun için topyekun bir zihin değişimine ihtiyacımız olduğu kanaatindeyim. Yaşanan olumsuzlukların yarattığı gizli maliyetler, hem ülkemizde iş yapmayı zorlaştırıyor hem de rekabet gücümüzü kırarak şirketlerin kâr etmesini engelliyor. Bu nedenle, yaşanan olumsuzlukları bertaraf etmek için, müteşebbislerimize koyan bir anlayışa ihtiyacımız var.

Parite ve ham petrol fiyat varsayımlarına göre

2015 yılında
ihracat birim fiyatlarında
yüzde 7,4,
ithalat birim fiyatlarında ise
yüzde 9,8
oranında bir düşüş olması ve
dış ticaret hadlerinin
Türkiye lehine gelişmesi
bekleniyor.

baskı. Parite değişiminden, Euro Bölgesi'ne bağlı ihracatçılar ve turizm firmalarının rekabet gücü ve gelir kaybı yaşayacağını söylemek çok da zor bir tahmin olarak durmuyor. Öte yandan, bu olumsuz gelişmenin yanında, parite etkisiyle Euro'da yaşanan değer kaybı, Euro Bölgesi'ne yönelik ihracatı etkilerken, ithalatı da özendirici bir niteliğe sahip bulunuyor. Parite etkisiyle, döviz rezervleri, dış borç stoku ve DTH'larda da düşüş gözlenmesi muhtemel görünüyor. Bir diğer önemli nokta ise, ham petrol fiyatlarındaki düşüş, petrol ve doğalgaz üreticisi komşu ülkelerin satın alma güçlerini olumsuz etkileyeceğinden, bu ülkelere yönelik ihracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetlerin olumsuz etkilenmesi ihtimali olarak öne çıkıyor. Ayrıca bu ülkelerden sağlanan dış finansman imkanlarında da daralma yaşanabileceğini söylemek mümkün görülmüyor. Kısaca, döviz kurlarında yaşanan savaş bir korku atmosferi oluştursa da, petrol fiyatlarında yaşanan düşüş umutları artırıyor.

Petrol fiyatları, faizler ve Euro/ Dolar paritesi küresel ekonominin de gündeminde

Dünya ekonomilerinin gündemini düşen petrol fiyatları, güçlenen Amerikan doları, Euro/dolar paritesindeki dramatik gerileme ve yükselen piyasa ekonomilerindeki faiz artışı olmak üzere 4 ana etmen şekillendiriyor. Bu süreçte, her aktör, kendi iç dengelerini de hesaba katarak uygun stratejileri belirlemeye çalışıyor. ABD'de faiz artışı için geri sayım başlarken, FED, 28 Ocak'taki

Ana ihracat pazarı AB olan Türkiye, Euro'nun düşüşünden nasıl etkileniyorsa, düşen petrol fiyatlarından da en karlı çıkan ülkelerin başında geliyor.

Türkiye'nin deri ihracatı 2 kat arttı

İSO'nun "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri sanayi ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1.90 milyar dolara, katma değeri de 1.63 milyar liraya yükseldi.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin 2005-2013 dönemi deri sanayi ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükselirken, katma değer de aynı oranda artarak 1,63 milyar lira oldu. İSO'dan yapılan açıklamaya göre, deri sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu" açıklandı. Buna göre Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri ve deri ürünleri imalatı sanayi üretimi yüzde 16,7 arttı. Sektörün ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de iki kat artışla 1,63 milyar liraya yükseldi. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılında yüzde 1,25 oldu. Rapora göre, dünya deri ihracatı içindeki payı 2013 yılı itibarıyla yüzde 0,79 olan Türkiye, ihracatta 10. sırada yer aldı.

Alt sektörler bazında dünya ihracatı içinde en yüksek paya sahip grup, yüzde 7,7 ile kürk giyim esyası olurken,

Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı 508 milyon dolar ile Rusya, diğer büyük ihracatçı pazarlar 131 milyon dolar ile İtalya ve 114 milyon dolar ile Almanya olarak yer aldı.

Dünya deri ihracatının lider ülkesi Çin'i, İtalya, Hong Kong, Fransa ve Almanya izledi. Deri ithalatının lider ülkesi ise 30 milyar dolar ile ABD oldu. Rapora göre, deri sanayinde kişi başı üretim ile ölçülen verimlilik 2005-2013 döneminde yüzde 7,9 geriledi. Ayakkabı imalatı yüzde 32,9 ve derinin tabaklanması üretimi yüzde 2,3 artarken, giyim esyası üretimi yüzde 21,3 düştü. Bu gerilemede özellikle kürkten giyim esyası ve saraciyede üretim etkili oldu.

Raporda, Türkiye deri ve

deri ürünleri imalatı sanayinde belirlenen 19 stratejik hedef şöyle sıralandı: "Hayvancılığın desteklenmesi, deriye et ve süt kadar önem verilmesi, ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında ve üretiminde yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, yüzde 18 KDV'nin yüzde 8'e indirilmesi, KKDF'nin vadeli ithalatta yüzde 1'e indirilmesi, yurt içinde olmayan malların ithalatında kaldırılması, akşuar yan sanayinin geliştirilmesi, firmaların iş gücü kamu yüklerinin azaltılması, indirimli enerji fiyatı uygulanması, teşviklerde 6. bölgede uygulanan desteklerin deri OSB'lerinde de aynen uygulanması, çevre yatırım ve harcamalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi ile des-

teklmesi, OSB dışındaki doğal kümelenmelerin ıslah OSB niteliğinde statüye kavuşturulması, Turquality ve Marka Destek Programı'na deri sektörünün katılımının artırılması, 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat yapılması, özel faturalı ihracatın resmi ihracata dahil edilmesi, üretici-ihracatçıya ÖTV iadesi yapılması, Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının ve geçiş maliyetlerinin düşürülmesi, DİR kapsamında izin verilen döviz kullanım oranının yüzde 75'e yükseltilmesi, doğal deri ile suni deri ayrımına ilişkin tüketici bilincinin artırılması, nitelikli insan kaynakları yetiştirilmesi ve zanaatkarlığın korunması, çalışma hayatına ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve ilave yüklerin azaltılması, saraciyede alısta yüzde 18, satışta yüzde 8 KDV'den kaynaklı sorunların giderilmesi, ithalatta ürün kalitesi denetimlerinin etkinleştirilmesi, indirimlerin düzenlenmesi, kayıt dışı denetimlerin artırılması ve fikri mülkiyet haklarının etkinleştirilmesi."

(İstanbul, aa)

Deri ihracatı ikiye katlandı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) hazırladığı "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin 2005-2013 dönemi deri sanayi ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükselirken, katma değer de aynı oranda artarak 1,63 milyar lira oldu.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, deri sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu" açıklandı.

Buna göre Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri ve deri ürünleri imalatı sanayi üretimi yüzde 16,7 arttı. Sektörün ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de iki kat artışla 1,63 milyar liraya yükseldi. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılında yüzde 1,25 oldu.

Rapora göre, dünya deri ihracatı içindeki payı 2013 yılı itibarıyla yüzde 0,79 olan Türkiye, ihracatta 10. sırada yer aldı.

Alt sektörler bazında dünya ihracatı içinde en yüksek paya sahip grup, yüzde 7,7 ile kürk giyim eşyası olurken, Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı 508 milyon dolar ile Rusya, diğer büyük ihracatçı pazarlar 131 milyon dolar ile İtalya ve 114 milyon dolar ile Almanya olarak yer aldı.

Dünya deri ihracatının lider ülkesi Çin'i, İtalya, Hong Kong, Fransa ve Almanya izledi. Deri ithalatının lider ülkesi ise 30 milyar dolar ile ABD oldu.

Deri ihracatı ikiye katlandı

ISO'nun "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri sanayi ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de 1,63 milyar liraya yükseldi.

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) hazırladığı "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu"na göre, Türkiye'nin 2005-2013 dönemi deri sanayi ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükselirken, katma değer de aynı oranda artarak 1,63 milyar lira oldu. ISO'dan yapılan açıklamaya göre, deri sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan "Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu" açıklandı.

Buna göre Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri ve deri ürün-

leri imalatı sanayi üretimi yüzde 16,7 arttı. Sektörün ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de iki kat artışla 1,63 milyar liraya yükseldi. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılında yüzde 1,25 oldu.

Rapora göre, dünya deri ihracatı içindeki payı 2013 yılı itibarıyla yüzde 0,79 olan Türkiye, ihracatta 10. sırada yer aldı.

Alt sektörler bazında dünya ihracatı içinde en yüksek paya sahip grup, yüzde 7,7 ile kürk giyim eşyası olurken, Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı 508 milyon dolar ile Rusya, diğer büyük ihracatçı pazarlar 131 milyon dolar ile İtalya ve 114 milyon dolar ile Almanya olarak yer aldı.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK DERİ İHRACAT PAZARI RUSYA

ISO'nun 'Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu'na göre, Türkiye'nin 2005-2013 dönemi deri sanayi ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükselirken, katma değer de aynı oranda artarak 1,63 milyar TL oldu. **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** deri sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkı-

ıyla oluşturulan 'Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu' açıklandı. Buna göre Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri ve deri ürünleri imalatı sanayi üretimi yüzde 16,7 arttı. Sektörün ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de iki kat artışla 1,63 milyar TL'ye yükseldi. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılında yüzde 1,25 oldu.

Türkiye deri sanayinin 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat hedeflediği

belirtilen raporda, sektörün küresel rekabet gücünün artırılması için uygulanacak 19 strateji arasında; deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması, Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının düşürülmesi ve kayıt dışı denetimlerin artırılması gibi maddeler yer aldı. **İSO** Deri ve Deri Ürünleri

İmalatı Sektör Raporu, sektör temsilcilerinin de katıldığı toplantı ile açıklandı. Açılış konuşmasını yapan **İSO** Yönetim Kurulu Üyesi **Sultan Tepe**, raporun deri imalat sanayi sektörünün rekabet gücünü artmasına ve kurumsal işbirliklerinin pekiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla hazırlandığını söyledi. **Sultan Tepe**, "Bu rapor, gelecekte yürütülecek daha ileri araştırmalara ve geliştirilecek yeni politikalara ışık tutacak" diye konuştu. (İHA)

Deri İhracatında Büyük Artış

Deri ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükseldi

ISO'nun 'Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu'na göre, Türkiye'nin 2005-2013 dönemi deri sanayi ihracatı iki kat artışla 1,90 milyar dolara yükselirken, katma değer de aynı oranda artarak 1,63 milyar TL oldu.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) deri sanayi meslek komiteleri ve sivil toplum kuruluşları katkılarıyla oluşturulan 'Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu' açıklandı. Buna göre Türkiye'nin 2005-2013 döneminde deri ve deri ürünleri imalatı sanayi üretimi yüzde 16,7 arttı. Sektörün ihracatı yaklaşık iki kat artarak 1,90 milyar dolara, katma değeri de iki kat artışla 1,63 milyar TL'ye yükseldi. Sektörün Türkiye'nin toplam ihracatı içindeki payı 2013 yılında yüzde 1,25 oldu.

Türkiye deri sanayinin 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat hedeflediği belirtilen raporda, sektörün küresel rekabet gücünün artırılması için uygulanacak 19 strateji arasında; deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması, Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının düşürülmesi ve kayıt dışı denetimlerin artırılması gibi maddeler yer aldı. **İSO** Deri ve Deri Ürünleri İmalatı Sektör Raporu, sektör temsilcilerinin de katıldığı toplantı ile açıklandı. Açılış konuşmasını yapan **İSO** Yönetim Kurulu Üyesi **Sultan Tepe**, raporun deri imalat sanayi sektörünün rekabet gücünü artmasına ve kurumsal işbirliklerinin pekiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla hazırlandığını söyledi. **Sultan Tepe**, "Bu rapor, gelecekte yürütülecek daha ileri araştırmalara ve geliştirilecek yeni politikalara ışık tutacak" diye konuştu.

"Türkiye'de Hayvan Sayısı Giderek Azalıyor"

Raporun açıklanmasının ardından düzenlenen ve moderatörlüğünü **İSO** Danışmanı Can Fuat Gürlesel'in yaptığı panelde, deri sektörünün küresel rekabet gücünün artırılması için deriye et ve süt kadar önem verilerek hayvancılığın desteklenmesi, işgücü kamu yüklerinin ve enerji maliyetlerinin azaltılması gerektiğine dikkat çekildi. Panelde konuşan **İSO** 12. Grup Deri ve Deri Mamülleri Sanayi Meslek Komitesi Başkanı **Gürkan Kopuz**, deri sektörünün hammaddesinin canlı varlık olduğuna ve hayvan sayısının giderek azaldığına dikkat çekerek "Maliyet sorunları ya da et varlığının azalması gibi nedenlerle maalesef dişi hayvanlar daha üremesini yapmadan kesiliyor. Üreme olmadan çoğalma olmaz. Kamudan bu noktada denetim talep ediyoruz. Bizler eti için kesilen hayvanların ham derisini alıp, ayakkabı ve saracıya da bir değer haline getiriyoruz" dedi. **İSO** 44. Grup Ayakkabı ve Yan Sanayi Meslek Komitesi Başkanı **Hüseyin Çetin**, ayakkabı sektörünün 2023 yılında 2,5 milyar dolar ihracat hedefi olduğunu ve sektörden yüzde 55 pay aldığını vurgulayarak "Alt sektörlerden ayakkabı grubunun Rusya, Ukrayna ve Irak'ta yaşanan sıkıntılara rağmen ihracatı artırdık. Dünya hazır giyim devleri arasındaki markalar, yerli ayakkabı üreticilerinden alımlarını artırdı" dedi.

İstanbul Deri ve Deri Mamülleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı **Mustafa Şenocak** da Mart ayında ihracatı artan üç sektörden birinin deri olduğunu söyleyerek, "Uzak Doğu'da özellikle Çin gibi ülkelerde düzenlenen fuarlar sayesinde yarı mamul ürün ihracatında büyük bir sıçrama yaptık. Derideki en büyük pazar Rusya'ya ihracatta düşüş oldu ancak ikinci sıradaki İtalya'ya yüzde 10 artış kaydedtik" dedi. Türkiye Deri Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Matraş**, deri sektörünün hammaddesi olan hayvancılığın önemine değinerek "Türkiye'nin 100 milyon tonu aşkın et tüketimi var ancak ete gösterilen özen deriye gösterilmiyor. Türkiye'de kırmızı et yeniyorsa, dericilik sektörü kendine öz kaynaktan hammadde bulabilir. Türkiye'de 100 hayvanın yüzde 30'u çok kaliteli niteliği taşıyor. Deri sanayinde ülke genelinde 14 OSB var ve 20 ilde deri sanayi yapılıyor. Ama bizim mezbamız olmayan iller

var. Diğer ülkeler deri sanayi rekabetinde Türkiye'yi geçmeye başladı. Örneğin Hindistan, ham deri ihracatını yasakladı, sadece çanta, ayakkabı yani katma değer ihraç ediyor. Ama biz katma değer olmadan birkaç kuruşla deri hammaddesini dışarı gönderiyoruz" dedi.

Türkiye'nin En Büyük İhracat Pazarı Rusya

Rapora göre, dünya deri ihracatı içindeki payı 2013 yılı itibarıyla yüzde 0,79 olan Türkiye, ihracat sıralamasında ise 10. büyük ülke oldu. Alt sektörler bazında dünya ihracatı içinde en yüksek paya sahip grup, yüzde 7,7 ile kürk giyim eşyası oldu. Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı 508 milyon dolar ile Rusya oldu. Türkiye'nin diğer büyük ihracatçı pazarları 131 milyon dolar ile İtalya ve 114 milyon dolar ile Almanya oldu. Dünya deri ihracatının lider ülkesi Çin olurken, İtalya, Hong Kong, Fransa ve Almanya da diğer büyük ihracatçı ülkelerden oldu. Deri ithalatının lider ülkesi ise 30 milyar dolar ile açık ara ABD oldu. Rapora göre deri sanayinde kişi başı üretim ile ölçülen verimlilik 2005-2013 döneminde yüzde 7,9 geriledi. Ayakkabı imalatı yüzde 32,9 ve derinin tabaklanması üretimi yüzde 2,3 artarken, giyim eşyası üretimi yüzde 21,3 geriledi. Bu gerilemede özellikle kürkten giyim eşyası ve saracıye üretimi etkili oldu. Deri ve deri ürünleri imalatı sanayi temel ekonomik göstergelerinde, 2012 yılı itibarıyla bazı rakamlar şu şekilde gerçekleşti; çalışan sayısı 71 bin 76 kişi, üretim değeri 8,56 milyar TL, üretimdeki payı yüzde 1,15, istihdam içindeki payı yüzde 2,2, katma değer içindeki payı 1,22 oldu. Rapora göre, deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde üretim değeri ve katma değerde en yüksek payı yüzde 50'ye varan oranla ayakkabı alt sektörü aldı. Raporda marka tescillerinin 2000 yılında 716 adet iken 2013'te 1.919'a çıkması, sektörde daha özgün markalara yönelim olduğunu bir göstergesi niteliği taşıdı.

Derideki Strateji Belirlendi

Raporda Türkiye deri ve deri ürünleri imalatı sanayinde belirlenen 19 stratejik hedef şöyle sıralandı; Hayvancılığın desteklenmesi, deriye et ve süt kadar önem verilmesi, Ham, yarı işlenmiş ve işlenmiş kürk postu ithalatında ve üretiminde yüzde 20 ÖTV'nin kaldırılması, yüzde 18 KDV'nin yüzde 8'e indirilmesi, KKDF'nin vadeli ithalatta yüzde 1'e indirilmesi, yurtiçinde olmayan malların ithalatında kaldırılması, Aksesuar yan sanayinin geliştirilmesi, Firmaların işgücü kamu yüklerinin azaltılması, indirimli enerji fiyatı uygulanması, Teşviklerde 6. Bölgede uygulanan desteklerin deri OSB'lerinde de aynen uygulanması, Çevre yatırım ve harcamalarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bütçesi ile desteklenmesi, OSB dışındaki doğal kümelenmelerin ıslah OSB niteliğinde statüye kavuşturulması, Turquality ve Marka Destek Programı'na deri sektörünün katılımının artırılması, 2023 yılında 10 milyar dolar ihracat yapılması, Özel faturalı ihracatın resmi ihracata dâhil edilmesi, üretici-ihracatçıya ÖTV iadesi yapılması, Rusya'ya ihracatta referans fiyatlarının ve geçiş maliyetlerinin düşürülmesi, DİR kapsamında izin verilen döviz kullanım oranının yüzde 75'e yükseltilmesi, Doğal deri ile suni deri ayrımına ilişkin tüketici bilincinin artırılması, Nitelikli insan kaynakları yetiştirilmesi ve zanaatkarlığın korunması, Çalışma hayatına ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve ilave yüklerin azaltılması, Saracıyede alışta yüzde 18, satışta yüzde 8 KDV'den kaynaklı sorunların giderilmesi, İthalatta ürün kalitesi denetimlerinin etkinleştirilmesi, indirimlerin düzenlenmesi, Kayıt dışı denetimlerin artırılması ve fikri mülkiyet haklarının etkinleştirilmesi. (iha)

